

taret. Quare egressus cum suis, qui in officio manebant, concendit montem olivárum flens, nudis pédibus, et operto cápite.

Increible pacienza de David.

Fugienti occurrerit vir quidam è générè Saúlis, nomine Semei, qui coepit Davidem ejusque cómites maledictis et lapídibus appétere. Quod illi indignè ferentes volébant ulcisci injúriam, et malédicti conviciatōris caput amputare. At David eos cohibuit: Sinite, inquit, istum mihi maledicere: fórsitan Deus, his, quæ pátor, malis placatus, mei miserébitur, et meam afflictionem respiciet. Incredibilem Regis patientiam admirati cómites dicto aegrè paruerunt.

David junta tropas para combatir á Absalon.

Absalon, profecto patre, ingressus est Hierosolymam, ibique aliquandiu moratus est, quæ res saluti fuit Davidi: Nam interim David collégit copias, seque ad bellum comparávit. Jam áderat Absalon cum exércitu, et prælium mox erat committendum: Suasérunt Regi sui cómites, ut ne interesset certámini. Quapropter David Joabum suis copiis præfécit, seque in urbem vicinam cónstulit. Abiens autem præcépit Joabo cæterisque dúcibus, ut Absaloni párcerent, sibi que filium incolumem servárent.

Absalon es vencido, y queda colgado por los cabellos de las ramas de un árbol.

Áriter pugnatum est utrínque; sed Deo favente, victoria penes Davidem fuit. Terga vertérunt Absalonis milites, è quibus viginti millia cecidérunt. Absalon fugiens mulo insidébat. Erat autem promissio et

denso capillo; et dum præcipiti cursu fertur subter densam quercum, coma ejus implícita est ramis, et ipse suspensus adhæsit, mulo interim prætereunte et cursum pergente.

Atraviésale Joab el pecho con su lanza.

Vidit quidam pendentem Absalonem, nec ausus est illi manus violentas inferre, sed nunciavit Joabo, qui eum increpans; Debuéras, inquit, júvenem impium confódere. Atqui, respondit ille, me præsente, Rex præcépit tibi, ut fiio suo párceres. Ego verò non parcam, ait Joabus, et statim sumpsit tres láceas, quas in pectus Absalonis defixit. Cùm Absalon adhuc palpitaret hærens in quercu, armigeri Joabi repetitis ictibus confóssum interemérint.

Llora David la muerte de su hijo.

Stabat intérea David ad portam urbis, expectans eventum pugnæ, et maximè de filii salutē sollicitus. Cùm illi nunciátum esset profligátos hostes, et interfuctum esse Absalonem, non modò non lætatus est de victoria, quam reportáverat, sed máximum quoque dolorem cepit ex morte filii. Inambulábat in cœnáculo mórens, et in has voces idéntidem erúmpens: Fili mi Ábsalon, Ábsalon fili mi: útinam prote móriar, Ábsalon fili mi, fili mi Absalon.

Salomon es ungido rey. Muerte de David.

Multa deinceps bella David pròspere gessit contra Philistæos, rebusque foris et domi compósitus, réliquum vitæ tempus in florenti pace exégit. Cùm esset extrema senectute et infirma valetudine, Salomónem hærédem regni constituit. Is à summo sacerdote unc-

tus, vivo adhuc patre, Rex appellatus est. David, postquam filio dedisset præcepta regno administrando utilissima, diem supremum obiit.

Dios da á Salomon el don de sabiduría.

Diligébat Deus Salomónem : ei per quietem adstare visus est, deditque optionem eligendi quidquid vellat. Salomon non aliud sibi dari poposcit, quām sapientiam, reliqua omnia parvi aestimans. Quae res ita Deo placuit, ut illi plus tribuerit quām rogatus fuerat; nam Salomóni eximiam sapientiam, impertivit, et insuper divitias et gloriām, quas non petierat, addidit.

Dánle queja de un caso de difícil resolucion.

Non multò post Salomon concessae sibi à Deo sapientiae specimen edidit. Duæ mulieres in eadem domo habitabant : utraque eodem tempore pèperit puerum. Unus ex his puérulis post diem tertium nocte mortuus est : mater subripuit puerum altérius mulieris dormientis, et hujus loco filium suum mortuum suppósuit. Orta inter duas mulieres gravi altercatiōnē, res ad Salomónem delata est.

Prueba de la sabiduría de Salomon.

Difficilis erat atque perobscūra quæstio, cùm nulus esset testis. Rex autem ut exploraret latentem veritatem; dividatur, inquit, puer, de quo controversia est, et pars una uni mulieri, altera alteri detur. Judicio assensit falsa mater; altera vero exclamavit: Ne, quæso, ne occidatur puer, ô Rex : Malo ista totum habeat. Tunc Rex ait: Res est manifesta; hæc vero est mater pueri, et huic illum adjudicavit. Admirati sunt omnes singularem Regis prudentiam.

Templo de Salomon; año del mundo 3000.

Salomon templum immensi opéris Hierosolymæ aedificavit : ómnia auro, argento, gemmisque in eo fulgebant. In hoc templo arca fœderis collocata est. Vicini reges ob tantam sapientiæ famam cum Salomónem amicitiam junxerunt, scodusque fecerunt. Regina Saba ejus visendi cupida finibus regni sui excéssit, venitque Hierosolymam. Regnabat Salomon in summa pace, opibus et deliciis affluens.

Depravacion y caida de Salomon.

Postea Salomon voluptati se dedit : nihil porro tam inimicum est virtuti quām voluptas, itaque amisit sapientiam. Mulieres exteræ, quas adánavit; eum jam senem ad ritus gentiles pertraxerunt. Quibus rebus offensus Deus poenam illi denunciavit; scilicet, fore ut regnum majore ex parte filio ejus adimeretur, et servo traderetur : atque ita factum est.

Sucédele á Salomon su hijo Roboan.

Salomóni Roboamus filius succéssit : Is imperium culpâ paternâ jam nutans stultitiâ suâ evertit. Salomon populo vèctigal gravissimum imposuerat : quod onus cùm populus tolerare non posset, illud poposcit imminui. Regem monébant senes, ut populo satisficeret; júvenes vero dissuadébant. Roboamus æquálium consilio usus, populo acerbè respondit, ejusque postulationem rejicit.

Abandónanle diez tribus, y eligen un rey.

Inde exorta est seditio : decem tribus à Roboamo defecérunt, regemque sibi creaverunt Jeroboamum è

tribu Ephraimi. Duæ tamtum tribus in fidè manserunt; scilicet, tribus Judæ, et tribus Benjamini. Sic duo ex uno regna facta sunt, alterum Judæ, alterum Israelis. Jeroboamus, ut populum suum à consuetudine eundi Hierosolymam abduceret, propriam religionem eis instituit, et falsos Deos proposuit colendos.

Breve duracion y fin del reino de Israel.

Non diu stetit regnum israeliticum, quia omnes ad unum reges fuerunt impii. Ad eos Deus saepe misit Prophetas, qui eos admonerent, et ad verum cultum revocarent: sed illi Prophetarum monitis non paruerunt, imò eos contumeliis, pœnis, morte affecerunt. Quare iratus Deus illos in potestatem hóstium trádidit: devicti sunt à rege Assyriorum, qui decem tribus capti vas fecit, et in Assyriam deportavit.

Historia de Tobías.

Inter captivos, qui deducti sunt in Assyriam, fuit Tobias. Is ab ineunte ætate legem divinam sedulo observabat. Cum esset puer, nihil tamen puerile gessit. Denique dum irent omnes ad vitulos aureos, quos Je-roboamus rex Israelis cécerat, et populo adorandos proposuerat, hic solus fugiébat societatem omnium; pergebat autem ad templum Dómini, et ibi aderabat Dóminum.

Religion y piedad de Tobías.

Tobias adultus uxorem duxit, habuitque filium, quem ab infantia docuit timere Deum, et ab omni peccato abstinere. Cum in captivitatem abductus esset, eamdem in Deum pietatem semper retinuit: ómnia bona, quæ habere pôterat, quotidie exilio sui comit-

bus impertiébat; eosque mónitis salutáribus ad colendum Deum hortabátur. Gabélo cuidam egenti decem talenta, quibus à Rege donátus fuerat, perhumániter commodávit.

Caridad de Tobías. El Rey manda matarle.

Postea exortus est novus Assyriorum rex, israelitis infensus, qui eos vexabat, necabat, et sepeliri vetabant. In hac calamitate Tobías fratres invisebat, miseris cónsolans, egéños ópibus suis juvans, et mórtuos sepeliens. Ea res nunciata est Regi, qui jussit Tobiam intérfici, et bonis ómnibus spoliari. At Tobias cum uxore et filio delituit, sicque Regis iram effugit.

Ejemplo de la caridad de Tobías.

Die quodam festo, cùm domi lautum convivium paravisset, misit filium, ut aliquot è sociis ad prandium invitaret. Reversus filius nunciavit patri hóminem Israelitam jacére in foro mortuum. Exsiliens statim Tobias cadáver occulte portávit domum, ut illud noctu sepeliret. Sui illum amici ab hoc officio dehortabantur; at Tobias magis Deum quám Regem timens, id facere non déstitit.

Pierde Tobías la vista. Su paciencia.

Tobias in præstanto sólito officio defatigatus, incubuit pariéti et obdormivit: forte ex nido hirundinum stercora cálida incidérunt in óculos dormientis, unde cæcus factus est. Quam calamitatem ideo permisit Deus illi evenire, ut esset illustre patientiae exemplum pósteris propósitum ad imitandum. Nam Tobias adeo patienter tulit cæcitatem, ut neque illum querentem quisquam audierit, neque ille eo minùs constanter Deum coluerit.

Ejemplo de su probidad y justicia.

Uxor Tobiae in texenda tela comparábat ea, quas ad victum erant necessaria. Quadam die domum attulit hædum, quem pretio labóris quotidiani émerat. Hædum balantem audivit Tobias; et véritus ne furto ablatus esset, dixit uxori: vide ne iste clam alicui ereptus sit: redde illum dòmino suo; nefas enim est nobis ex rapto vivere. Adeo vir justus ab omni improbitate abhorrebat.

Consejos que Tobias da á su hijo.

Tobias mortem sibi imminére putans, vocávit filium suum: Audi, inquit, fili mi, verba patris amantissimi, eaque pénitus memoriae tuæ infixa hæreant, ut vitam sapienter instituas. Quotidie Deum cògita, et cave, ne unquam in eum pecces; ejusque præcepta néligas. Miserére pauperum, ut Deus tui misereatur: quantum potueris, esto beneficus et liberalis: si tibi magnæ opes súppetant, multum tribue, si parvæ, pa-rum, sed libenter, quoniam beneficentia hóminem ab æterna morte liberat. Superbiā fuge, neque eam in animum, aut in sermonem sinas obrépere.

Continuacion de los consejos.

Quod tibi nolis fieri, aliis ne facito: fili mi, si quis tibi opus fecerit, statim ei mercedem persolve: consilium semper à viro sapiente exquire: ne societatem cum improbis jungito. Cùm ex hac vita decéssero, sé-peli corpus meum: matrem tuam còlito, memor mólorum, quæ passa est, dum te in utero gestáret, et cùm ipsa supremum diem obierit, eam vónito tecum in eodem sepulcro.

Le advierte que tiene prestada á Gabelo cierta cantidad de dinero.

Hoc etiam te móneo, fili mi, me commodavisse decem argenti talenta Gabélo, qui nunc commoratur Rage in urbe Medorum. Tum adolescens patri, omnia, inquit, ut præcipis mihi, faciam, pater; quomodo autem illam pecuniam à Gabélo recipiam, ignóro; nam neque ille me, neque ego illum novi, nec qua via eatur in Medium scio. Cui Tobias pater; Chirógraphum Gabeli habeo, quod cùm illi exhibuéris, statim reddet pecúniam; sed quære tibi hóminem fidelem, qui tibi sit dux viæ.

Un ángel ofrece acompañar al jóven Tobias.

Egressus Tobias invénit júvenem stantem et accinctum ad iter faciendum: quem ignórans angelum Dei esse, salutávit. Unde es, ô bone júvenis? Sum, inquit ille, unus ex israelitis. Nostine, ait Tobias, viam quæ dicit in Medium? Novi, inquit, et sæpe usus sum hospitio Gabéli, qui ibi hábitat. Tobias ea lætus renunciat patri, qui arcessit juvenem interrogávit, an vellet esse filii comes et itineris sócius, promissa mercéde. Id se velle, respondit juvenis. Itaque Tobias valedixit paréntibus, simulque ambo dedérunt se in viam, et canis secutus est eos.

Llora su madre por la marcha del hijo.

Profecto Tobiā, cœpit mater ejus flere, et acerbè queri, quòd vir suus dimisisset filium. Cur nos orbasti solatio senectutis nostræ? Mélius fuisse carére ista pecunia, ad quam recuperandam filius missus est: satis erat nobis, quòd filii conspectu frui licéret. Cui

maritus, Noli flere, inquit: incolumis filius perveniet in Médiam; incolumis ad nos redibit: Deus mittet angelum, qui ei prósperum iter prästet. Quibus verbis sedata mulier tacuit.

Libértale el ángel de la voracidad de un pez.

Interea Tobias et Ángelus pervenérer ad flumen Tigrim, et cùm adolescens accessisset ad abluidos pedes, ecce piscis ingens exsiliit, quasi illum devorárus. Ad cuius aspectum Tobias perterritus esclamávit: Dómine, invadit me: cui Angelus; apprehende illum, et trahé ad te. Piscis attractus in ripam aliquandiu palpitávit, et expirávit. Tunc jussit angelus fel piscis sepóni ut pote medicamentum salutare: deinde partem carnis coxerunt comedendam in via.

Llega Tobias á la ciudad de Ecbátana.

Ut appropinquaverunt urbi, quæ vocabárur *Ecbátana*, dixit Tobias Angelo: Apud quem vis ut diversémur in hac urbe? Cui Angelus; Est hic inquit, vir quidam cognatus tuus, nōmine Raguel: is nos hospitio excípiet: habet filiam únicam, quam te oportet uxórem ducere: pete eam à patre, nec dubito quin postulatióni tuæ libenter ánnuat: Deus enim has tibi destinat nuptias, et omnes Raguélis facultates jure hæreditario ad te pervénient.

Se hospeda en casa de Raguel.

Eos latus excépit Raguel, qui conspicatus Tobiam dixit uxori suæ; quām similis est hic adolescens cognato meo! Tunc ad hóspites conversus; Unde estis, boni juvenes?—Qui responderunt: Sumus ex israelitis urbis Ninives.—Nostisne Tobiam?—Nóvimus.—

Tunc Raguel cœpit Tobiam laúdibus efferre: quem interpellans Angelus; Tobias, inquit, de quo lóqueris, pater istius est. Raguel complexus adolescentem, ait: Tibi grátulor, fili mi, quia boni et óptimi viri filius es; uxor Raguélis et filia collacrymavérunt.

Casamiento de Tobias.

Deinde Raguel jussit apparári convivium, cùmque hóspites hortarentur, ut discúmberent; neque ego comedam, inquit Tobias, neque bibam, nisi prius filiam tuam mihi despónderis. Cui Raguel: Deus profectò meas preces audívit, vosque huc adduxit, ut ista cognato suo númeret: quapropter noli dubitare, quin eam tibi hodie daturus sim uxórem. Accepta charta, fecerunt conscriptiōnem conjugii, et laudantes Deum mense accubuerunt.

Asiste Gabelo á las bodas de Tobias.

Raguel Tobiam obtestatus est, ut apud se quindicim dies moraretur: cuius voluntati obtemperans Tobias rogávit Ángelum, ut solus adiret Gabelum, paternamque pecuniam ab illo reciperet. Itaque Angelus, sumptis camelis, properavit Rагem, suum Gabelo chirographum réddidit, pecúniam illi crèditam recépit, eumque ad nuptias Tobiae adduxit.

Inquietud de los padres de Tobias.

Interea Tobias pater erat ánimo anxius et sollicito, quod suus filius in redeundo tardior esset. Quare tandem moratur filius? inquietabat mórens. Forsitan Gabelus mortuus est, et nemo est, qui illi reddat istam pecuniam: illum abesse à nobis vehementer doleo; cœperunt ipse et uxor ejus flere. Præsertim luctus matris

nullo solatio levári pôterat: hæc quotidie domo egresa circuibat vias omnes, quæ filium suum redditúrum esse sperábat, ut procul vidéret eum, si fieri posset, venientem.

Vuelve Tobias á casa de sus padres.

Consumptis quindecim diébus, Raguel voluit Tobiam retinére: sed Tobias; Oro te, ait, dimitte me quamprimum: scio enim parentes meos nunc ánimo angi meā causā. Tandem à sótero dimissus cum uxore ad patrem redibat. In itínere dixit illi Angelus: Statim ut domum ingressus fueris, Deum adóra, et complexus patrem, lini oculos ejus felle piscis, quod servasti: tunc sanabuntur oculi ejus, teque et cœlum pater lætus conspiciet.

Encuentro de Tobias con sus padres.

Dum Tobias urbi appropinquaret, cùm mater ejus, ut solébat, in vértice montis sedéret, unde prospicere in longinquum posset, vidi illum provenientem, currensque nunciavit viro suo. Tunc canis, qui simul fuerat in via, præcucurrit, et quasi nuncius adveniens caudâ suâ hero adulabatur. Confestim pater consurgens cœpit offendens pédibus currere, et data manu servo, processit óbviam filio. Osculatus est eum, cœperuntque ambo præ gaudio lacrymas fündere.

Recobra su padre la vista.

Cùm ambo Deum adoravissent, eique gratias egissent, consedérunt. Deinde Tobias oculos patris linivit felle piscis, et post dimidiam ferme horam cœpit albúgo quasi membrana ovi ex oculis ejus égredi, quam apprehensam filius extraxit, atque ille statim visum

recépit. Tum læti omnes collaudábant Deum: propinqui quoque Tobiæ convenérunt, gratulantes ei ómnia bona, quæ Deus illi impertiérat.

Descúbrese el Angel á Tobias.

Deinde Tobias narrávit paréntibus beneficia, quæ accéperat ab eo itineris duce, quem hóminem esse putábat: quare obtulérunt illi dimidiam partem pecuniæ, quam attúlerant. Tunc ille dixit eis: Ego sum Raphael Angelus, unus ex septem qui adstámus ante Deum: misit me Dóminus, ut sanárem te: nunc tempus est, ut ad eum revertar, à quo missus sum. Vos autem débitas Deo grates repéndite. Hæc locutus ab illórum conspectu ablátus est, nec ultra compáruit.

Muere Tobias, y después su hijo.

Tobias, postquam visum recepisset, vixit annis duobus et quadraginta. Instante autem morte, vocatum filium mónuit, ut semper in timore Dómini perseveráret. Tunc plácida morte quievit. Mortuo patre, Tobias filius perréxit ad sócerum suum Raguelem; illumque omni officio coluit. Denique cùm attigisset novem et nonaginta annos, ipse vitâ excéssit. Omnes autem ejus líberi et nepótes domesticam virtútem sunt imitati, Deoque páriter et homínibus grati et accepti fuerunt.

Abías y Asá, reyes de Judá.

Háctenus ea, quæ ad regnum Israeliticum spectabant, bréviter attigi: nunc revertor ad reges Judæ, à quibus digressus sum. Roboamo patri successit Abias, qui tres tantùm annos regnávit, soliúmque reliquit Asæ filio. Asa Deo gratus ob pietatem fuit: quippe

aras falsorum nūminum evertit, et impios regno suo expulit. Quam ob causam Deus illi pacem satis diutinam concessit. Postea tamen Asa bellum gessit cum israelitis, de quibus victis amplam prædam rétulit.

Josafat sucede á su padre Asá.

Mortuo patre, Josaphatus regnare coepit, fuitque religiosus Dei cultor: quapropter Deus illum gloriā et divitiis auxit. Josaphátus tamen cum Achabo Israëlitarum rege impio amicitiam junxit; quæ res illi magno damno fuit: nam conjunctis copiis pugnárint adversus regem Syriæ, et in prälio Achabus interfectus est, parumque absuit quin periret et ipse Josaphatus, nec sine auxilio divino incolumis evásit. Inde documentum cárere debémus, quám periculosa sit improborum societas.

Sube al trono Joran, y después Ococías.

Josaphato patri successit Joramus, qui à paterna pietate degenerávit; namque Atháliam impii Achabi filiam duxit uxórem, fuitque sócero quám patri similior. Gravi morbo, quem Deus immiserat, consumptus est. Post hunc Ochozias filius regnum adeptus est, nec diu tenuit; nam pessimæ matris exemplo ad vitia impulsus, miserè intériit.

Muerte de Atalia. Joás entra á reinar.

Mórtuo Ochozia, mater ejus stirpem regiam interémit, et regnum occupávit. Unus tantum Ochozias filius, nōmine Joas, promiscuæ cædi eruptus fuit, et in templo cum nutrice occultatus. Hunc Joiadas pontifex in templo clanculum aluit, atque educávit. Post

annos ferè octo puerum regium centuriónibus et plebi coram produxit, occisâque Athalia, in regnum restituit.

Corrupcion posterior de Joas. Su muerte.

Joas, quandiu consiliis Joiadæ usus est, observantissimus fuit divini cultus: magnis sumptibus templum exornávit. Sed, Joiada mortuo, aulicórum adulatióne corruptus, ad vitia deflexit, veramque religionem deseruit. Immemor beneficij á Joiada accepiti, filium illius sapienter admonentem lapidibus óbrui jussit. Ipse, paulo post à suis in lécitulo necátus, sepulturâ regiâ caruit.

Sucédele su hijo Amasías.

Joæ morte regnum ad Amasiam filium devénit. Isidumæam abortus est cum ingéntibus copiis, quas magno sumptu collégerat; sed à Propheta admónitus est, ut magis divino auxilio quám militum multitúdini consideret. Itaque dimissa militum parte, parva manu cum hoste conflixit, et insignem victóriam reportávit. Deinde elatus victoriâ Deum deseruit, et à rege Samariæ, quem temerè lacessiverat, amissò exércitu captus est.

Reina Ozias, y luego Joatan.

Ozias Amasiæ filius et sucesor fuit. Philistæos, Deo favente, dómuit, Árabes devicit. Póstea animum ejus invasit superbia: munus sacerdótum sibi arrogávit; thus Deo ausus est offerre, quod solis sacerdóribus fas erat; cùmque á Pontifice admónitus non paruisset, turpi morbo, quem *lepram* vocant, correptus est. Quare procurationem regni coactus est re-

Inquere Joathæ filio, qui rectè impérium adminis-trávit.

Entra á mandar su hijo Acaz.

Achaz Joathæ filius in Deum impius fuit, et númera géntium coluit. Regis exemplum brevi secuta est civitas ipsa. Quam ob causam Deo invitus magnam cladem à Samariæ et Syriæ régibus accépit, nec illum calámitas ad meliórem mentem revocávit. Non eum púduit ab Assyriis auxilium pétere, aurumque et ar-gentum à templo ablatum illórum regi dono mitte-re. Venit rex Assyriorum, et primum quidem hostes ejus, qui se advocáverat, profligávit, sed deinde ip-sius etiam régnum vastávit.

Reinado de Ezequías: su piedad.

Ezechias singulári pietáte flóruit: statim ut regno potitus est, pópulum et sacerdótes cohortatus, urbem à paternis superstitionibus expiávit, templum orna-vit, cæremonias, que jampridem omissæ fuerant, restituit. Nec minor ei fuit in bello gerendo virtus quam in religióne tuenda pietas. Philistæos multis præliis contúdit, Judæosque à tributis, quæ pende-bant Assyriis, liberávit.

Su enfermedad y milagrosa curacion.

Iisdem tempóribus Ezechias in gravem morbum incidit: cùmque Isaias Prophetæ illi denunciasset vitæ finem adesse, Deum Rex cum lacrymis orávit, ne si-bi vitam adimeret. Précibus ejus et lácrys motus Deus, quindecim annórum usúram illi concéssit, at-que ad faciendam fidem solis umbra, Rege ita pos-tulante, per decem lineas regressa est in ejus horo-

lógio. Tertio post die Ezechias sanatus templum adiit.

Sitio de Jerusalen por el rey de Asiria, que después huye aturdido.

Rex Assyriorum bellum Ezechiæ intulit, et Hierosolymam obsidióne cinxit, minitans urbis excídium, nisi cives matura deditiōne sibi consulerent. In hoc statu rérum Ezechiām confirmávit Isaias, pollicitus divinum auxílium non defutúrum, breve obsidió-nem solútum iri. Et verò nocte sequenti Angelus Dei centum octoginta quinque hóstium millia letho dedit. Rex Assyriorum trépidus in patriam fugit, ibique pau-le post à filiis occisus est.

Muerte tranquila de Ezequías.

Ezechias tanto periculo liberatus, in summa pace reliquum vitæ tempus egit. Ómnia illi feliciter cedé-bant, quia Deus illi favébat: ipse tot beneficiis divi-nis obligatus in eádem constanter pietáte mansit; om-nem suam spem in Dei auxilio pósuit; iis rebus, quæ Deo placébant, ánimum semper intendit. Regnavit annos novem et viginti, quibus exactis, plácida mor-te decéssit. Pópulus eum luxit, et corpus ejus inter sepulcra avórum regum loco editiōre collocátum est.

Crímenes de Manasés: su prisión y muerte.

Ezechiæ succéssit Manásses, patris religiosi filius impius. Is, relicto vero Dei cultu, falsa númina adorávit. Ad impietátem accéssit crudelitas: cùm enim Isaias Prophetæ iram divinam illi denunciasset, Rex furóre percitus prophetam serrâ lignéa secári jussit. Necem vatis sui brevi últus est Deus: Manásses enim